

"Cüz-i ihtiyari" gibi, "cüz-i ilim", "cüz-i kudretimiz" de var mıdır?

"**Ene**" insana verilen *cüzi, kısmi, vehmi, nispi sahiplenme duygusu ve güdüsüdür*. Bu duygu irade için geçerli olduğu gibi diğer sıfatlar için de geçerlidir. Yani insan nasıl bu *cüzi sahiplenme duygusu* ile "*benim iradem*" diyor ise, aynı şekilde "*benim ilmim*", "*benim kudretim*", "*benim gözüm*", "*benim kulağım*" da diyebilir.

"**Benim**" ifadesindeki farazi sahiplenme işine "**ene**" deniyor ki bu duygu Allah'ın külli isim ve sıfatlarını anlayabilmemiz ve kıyaslayabilmemiz için Allah tarafından bize verilmiştir. Buradaki "*sahiplenme duygusu*" gerçek ve hakiki değildir. İnsan hakikatte hiçbir şeyi kendi var edip sahiplenmemiştir, yani insanın böyle bir gücü ve yaratma sıfatı bulunmuyor.

"**Ene**" hakikatte olmadığı halde, var gibi düşünülen bir sahiplenme bir kabullenme duygusudur. Mesela, insanın ailesine "*benim ailem*" demesi, evine "*benim evim*" demesi, vücut ve azalarına "*benim vücudum*" ve "*benim azalarım*" demesi buna örnek olarak verilebilir. İşte buradaki "**benim**" ifadesi enedir. Halbuki hakikat noktasından ne aile, ne ev, ne vücut ve ne de azalar insanın değildir. Hepsinin gerçek sahibi Allah'tır.

Allah, insana bu sahiplenme duygusunu mutlak isim ve sıfatlarını kavratmak ve kıyas yapmak için vermiştir. Yani insandaki *cüzi ilim, cüzi kudret, cüzi irade, cüzi sahiplenme duygularının* hepsi Allah'ın isim ve sıfatına açılan bir pencere gibidir. İnsan bu pencere ile Allah'ın isim ve sıfatlarını kavrar.

Mesela, "*ben cüzi kudretimle şu evi yaptım, Allah ise sonsuz kudreti ile kâinat evini yapıp yarattı*", "*ben cüzi ilmim ile şu kadar şeyleri bilirim, Allah ise sonsuz ilmi ile her şeyi bilir, her şeye muttalidir...*" vs. der. İnsan sahip olduğu bu *cüzi ve farazi hatlar* ile kıyas yaparak Allah'ın sonsuz isim ve sıfatlarını idrak eder. Şayet bu sahiplenme duygusu olmasa idi, insan bu kıyası yapmayacağı için Allah'ın o sonsuz sıfatlarını idrak edemeyecekti.